

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku K. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Wałbrzychu
z udziałem zainteresowana M. M.
o wysokość renty rodzinnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 sierpnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa 1744/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. M., wdowa po zmarłym Z. M. (M.), zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie o rentę rodzinną przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Wałbrzychu w całości, opierając skargę kasacyjną na naruszeniu art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz.748), polegającym na przyjęciu, że dzieckiem do ukończenia nauki w szkole po przekroczeniu 16 lat życia a do osiągnięcia 25 lat życia, uprawnionym do renty rodzinnej jest również dziecko, które pozostaje w tej granicy wiekowej, a które podjęło naukę po kilkuletniej przerwie w nauce w szkole w systemie zaocznym dopiero po śmierci osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniła warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie na potrzebę wykładni pojęcia „do ukończenia nauki w szkole” użytego przez ustawodawcę w art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Skarżąca argumentowała, że w sądownictwie uznany był pogląd, że dzieckiem „kontynuującym naukę” jest tylko takie dziecko zmarłego, które w dniu jego śmierci uczy się w szkole i po jego śmierci nadal naukę tą kontynuuje. Jednocześnie zaznaczyła, że w tej sprawie zarówno organ rentowy jak i sądy obu instancji uznały przeciwnie, tj. że w art. 68 ust. 1 pkt 2 tej ustawy ustawodawcy chodziło również o osoby, które dopiero po śmierci członka rodziny podjęły naukę w szkole, o ile nie ukończyły 25 lat życia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca jako przesłankę tzw. przedsądu wskazała wyłącznie na potrzebę wykładni art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, twierdząc, że wykładnia tego przepisu budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Na wstępie należy podkreślić, że podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. warunkuje kwalifikowana potrzeba wykładni przepisów prawnych, czyli budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (postanowienie SN z dnia 29 stycznia 2014 r., I UK 374/13, LEX nr 1646129).

Skarżąca nie wskazała i nie wykazała rozbieżności w orzecznictwie sądów odnośnie do wykładni pojęcia „do ukończenia nauki w szkole” użytego w art. 68 ust.1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powołane przez nią orzeczenia nie podważają stanowiska przyjętego w tej sprawie przez organ rentowy oraz sądy obu instancji. Z powołanego w skardze wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1996 r., II UR 4/96, OSNP 1996/20/311, wbrew temu co twierdzi skarżąca, nie wynika, że wyrażenie to („do ukończenia nauki w szkole”) należy

rozumieć w ten sposób, że uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym rodzicu jest wyłącznie dziecko, które w dniu śmierci rodzica uczy się w szkole i po jego śmierci naukę tą kontynuuje. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wypowiedział się w innej kwestii, a mianowicie co należy rozumieć przez „kształcenia się w szkole” w rozumieniu art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Wskazał jednocześnie, że zasadniczym celem renty rodzinnej dla dzieci jest dostarczanie środków utrzymania dzieciom pracownika (rencisty), które w związku z kształceniem się w szkole nie wykonują pracy stanowiącej źródło utrzymania. Cel ten został potwierdzony w kontekście wykładni zwrotu „ukończenie nauki w szkole” z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 września 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 marca 2012 r., III AUa 1509/10, POSAG 2013/2/132-138, na który również powołuje się skarżąca. W wyroku tym Sąd Apelacyjny wskazał ponadto, że przez „naukę w szkole” należy rozumieć naukę w jakiegokolwiek szkole lub uczelni. Natomiast w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 16 października 2009 r., IV Sa/GI 197/09, Legalis nr 310990, poza potwierdzeniem wymienionego wyżej celu renty rodzinnej, stwierdzono, że świadczenie to przysługuje od dnia podjęcia nauki do dnia jej ukończenia w planowanym terminie bądź utraty statutu ucznia (studenta). Z żadnego z orzeczeń powołanych w skardze nie wynika zatem wykładnia art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przedstawiana przez skarżącą, odmienna od wykładni przyjętej w zaskarżonym wyroku. Z żadnego z tych wyroków nie wynika również odejście przez sądy od literalnego brzmienia tego przepisu. Należy zauważyć, że w przepisie tym ustawodawca posłużył się sformułowaniem „do ukończenia nauki w szkole”, co nie jest równoznaczne z wymogiem kontynuowania nauki pobieranej w dniu śmierci rodzica dziecka.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.